

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Werkinstructie herhaalprik tegen corona - instellingen zonder eigen medische dienst

Deze beschrijving is opgesteld door het RIVM in samenwerking met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, GGD GHOR – LCCB, NVAVG, VGN, Verenso, ActiZ, Zorgthuisnl, GGZ-Nederland en Valente.

14 september 2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding — 3
1.1	Op hoofdlijnen — 3
2	Doelgroep — 3
2.1	Mobiele bewoners — 3
3	Selecteren en uitnodigen — 4
3.1	Toestemmingsverklaring — 4
3.2	Informed consent en toestemming bij jongeren van 12 tot en met 17 jaar — 4
4	Aanmelden bij de GGD — 4
5	Vaccinatie en registratie mobiele teams GGD GHOR — 5
6	De vaccins — 5
6.1	Interval — 5
6.2	Interval met andere vaccins — 6
7	Meer informatie — 6
8	Bijlage 1 Verantwoordelijkheden — 7
8.1	Verantwoordelijkheden RIVM — 7
8.2	Verantwoordelijkheden van de GGD — 7
8.3	Verantwoordelijkheden instellingen (in overleg met de huisarts) — 7
8.4	Toelichting de GGD als medebehandelaar (of een andere partij die de vaccinatie zal uitvoeren in bijvoorbeeld gemengde woonvormen/spikkellocaties) — 8

Dit is een uitgave van:
**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
Nederland
www.rivm.nl

1 Inleiding

Op vrijdag 29 juli 2022 heeft door de minister van VWS [besluitvorming](#) plaatsgevonden over een nieuwe vaccinatieronde COVID-19 in het najaar. De minister van VWS heeft na advies van het OMT-V besloten dat iedereen van 12 jaar of ouder die de basisserie tegen corona heeft gehad, in het najaar een herhaalprik kan krijgen.

Vanaf 15-09-2022 kunnen instellingen hun bewoners van instellingen zonder eigen medische dienst selecteren en uitnodigen voor de herhaalprik tegen corona.

In deze werkinstructie informeren wij u over het selectie -en uitnodigingsproces.

1.1 Op hoofdlijnen

- De instelling selecteert en nodigt de cliënten uit die in aanmerking komen voor een coronavaccinatie
- De instelling regelt de toestemming voor de coronavaccinatie, het ophalen van de medische gegevens bij de huisarts en gegevensverstrekking aan het RIVM
- Aanmelden bij de GGD
 - Als de gegevens van de instelling al bekend zijn bij de regionale GGD vanuit een eerdere vaccinatieronde, zal de GGD proactief contact opnemen om een afspraak te maken voor de coronavaccinatie.
 - Indien de instelling nog niet bekend is bij de GGD, meldt de instelling de geselecteerde cliënten aan bij de GGD
- Instellingen treffen de benodigde voorbereidingen voor het bezoek van het team van de GGD.
- De regionale GGD gaat langs de instellingen om de cliënten te vaccineren op de afgesproken tijd en datum
- De GGD registreert de coronavaccinatie volgens de gebruikelijk manier.

2 Doelgroep

Instellingen mogen **alle bewoners** uitnodigen voor de herhaalprik tegen corona.

2.1 Mobiele bewoners

Mobiele bewoners mogen ook ingaan op hun persoonlijke uitnodiging van het RIVM of de instellingsuitnodiging en zich laten vaccineren bij een GGD-locatie. Daarnaast kan in overleg met de GGD ook een groepsafpraak voor groepsvaccinatie van alle mobiele bewoners van de instelling gemaakt worden op een GGD-locatie. Hiervoor kan de instelling contact opnemen met hun vaste contactpersoon bij de regionale GGD.

Indien u niet in het bezit bent van de contactgegevens van uw GGD regio-coördinator omtrent groepsafspraken kunt u deze opvragen via vaccinatiehulp@ggdghor.nl.

3 Selecteren en uitnodigen

Wij vragen instellingen een selectie te doen van de bewoners die in aanmerking komen voor de herhaalprik tegen corona. U kunt uw bewoners uitnodigen middels de uitnodigingsbrief en de bijbehorende bijlagen. U ontvangt de uitnodigingsbrief vanuit uw brancheorganisatie. U kunt de uitnodiging zowel digitaal (pdf) als geprint versturen.

Bij de uitnodigingsbrief komen drie bijlagen:

- [Infographic met eenvoudige uitleg over de vaccinatie](#)
- [Informatie over het delen van gegevens met het RIVM](#)
- [Vragenlijst herhaalvaccinatie COVID-19](#)
- Toestemmingsverklaring

3.1 Toestemmingsverklaring

Het geven van toestemming voor de coronavaccinatie, het ophalen van de medische gegevens bij de huisarts en gegevensverstrekking aan het RIVM is nodig, maar hoeft niet schriftelijk te gebeuren. Mondelinge toestemming is voldoende. De mondelinge toestemming dient wel schriftelijk vastgelegd te worden in het cliëntendossier. Indien eerder al toestemming is gegeven voor de gegevensverstrekking van vaccinatiegegevens aan het RIVM, dan is opnieuw toestemming vragen niet nodig. Het is wel belangrijk cliënten te informeren waarom een vaccinatie tegen corona nodig is, en dat gegevens uitgewisseld worden met het RIVM indien daar eerder toestemming voor is gegeven. De GGD checkt vooraf aan het vaccineren de gegeven toestemming.

3.2 Informed consent en toestemming bij jongeren van 12 tot en met 17 jaar

Voor jongeren van 12 tot en met 15 jaar is de regel dat het kind en de gezagsdragers samen beslissen. In de meeste gevallen zijn de gezagsdragers beide ouders en in sommige gevallen is dit slechts één ouder (bijvoorbeeld omdat de ouders gescheiden zijn en de rechtbank slechts één ouder als gezagsdrager heeft aangewezen). Vanaf 16 jaar worden kinderen gelijkgesteld met volwassenen. Dit betekent dat alleen zij toestemming kunnen geven voor een behandeling, zoals een vaccinatie.

Als een kind niet in staat kan worden geacht om zelfstandig een redelijke belangenafweging te maken over de boostervaccinatie, dan is dit kind ter zake van deze medische behandeling wilsonbekwaam. In dat geval is voor de medische behandeling de toestemming van de gezagsdrager(s) nodig. Dit geldt voor alle kinderen van 5 jaar of ouder, dus ook voor 16- en 17-jarigen.

4 Aanmelden bij de GGD

Als de gegevens van de instelling al bekend zijn bij de regionale GGD vanuit een eerdere vaccinatieronde, zal de GGD proactief contact opnemen om een afspraak te maken voor de coronavaccinatie. Indien de instelling nog niet bekend is bij de GGD, kan de instelling de

geselecteerde cliënten aanmelden bij de GGD via www.vaccinatie-instellingen.nl.

5 Vaccinatie en registratie mobiele teams GGD GHOR

Instellingen treffen de benodigde voorbereidingen voor het bezoek van het team van de GGD, zoals beschreven onder de verantwoordelijkheden (zie bijlage 1). De regionale GGD gaat langs de instellingen om de cliënten te vaccineren op de afgesproken tijd en datum.

De regionale GGD checkt voor het vaccineren de identiteit, toestemming en gezondheidsverklaring van de cliënten. Het is essentieel dat de GGD **15 minuten** na de laatste vaccinatie op de locatie wacht, in verband met mogelijke bijwerkingen, voordat naar de volgende locatie kan worden gereden¹.

De GGD registreert de coronavaccinatie volgens de gebruikelijk manier.

6 De vaccins

Alle mensen die in aanmerking komen voor een herhaalprik tegen corona krijgen een mRNA-vaccin aangeboden: [BioNTech/Pfizer](#). Ongeacht het vaccin waar ze eerder mee zijn geprikt. Het is niet mogelijk om te kiezen met welk vaccin uw bewoners de herhaalprik tegen corona krijgt. Uit onderzoek is gebleken dat er geen verschil in effectiviteit en/of bijwerkingen tussen beide vaccins zit.

Het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) heeft op 1 september de aangepaste coronavaccins van Pfizer/BioNTech en Moderna onder voorwaarden goedgekeurd.

Deze vernieuwde vaccins zorgen voor een bredere bescherming tegen verschillende varianten. De vaccins mogen gebruikt worden voor iedereen van 12 jaar en ouder na de basisserie.

Bekijk voor meer informatie:

- [Europese beoordelingscomité CHMP over de vernieuwde vaccins](#)
- [CBG over de goedkeuring van de coronavaccins](#)
- [Herhaalprikronde met vernieuwd vaccin vanaf 19 september van start | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

6.1 Interval

Tussen de laatste vaccinatie en de herhaalprik tegen corona wordt een interval van 3 maanden of langer gehanteerd. Het interval van minimaal 3 maanden geldt voor zowel de tijd tussen de laatste vaccinatie en de herhaalprik tegen corona als na een doorgemaakte coronabesmetting .

¹ In geval dat er al sprake is van een anafylactische reactie na een ander vaccin, medicijn, wespenteek, bijenstEEK of voedingsmiddel geldt een observatieperiode van 30 minuten na vaccinatie.

6.2 Interval met andere vaccins

Bij toediening van een COVID-19-vaccin hoeft geen specifiek interval gehanteerd te worden met andere vaccins, bijvoorbeeld uit het Rijksvaccinatieprogramma, de griep- of pneumokokkenvaccinatie en reizigersvaccinaties. Ook het gelijktijdig toedienen van een ander vaccin heeft geen invloed op de immunogeniciteit of reactogeniciteit van de vaccins. Informatie kunt u hier vinden: [COVID-19-vaccinatie | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#).

7 Meer informatie

De belangrijkste informatie is te vinden via:

- Website Rijksoverheid: [Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)
- Website Rijksoverheid: <http://www.coronavaccinatie.nl/herhaalprik>
- Website RIVM: [Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu | RIVM](#)
- Landelijke informatie van Rijksoverheid: [Vaccinatie tegen het coronavirus | Rijksoverheid.nl](#)

Er zijn meerdere Q&A's beschikbaar op de [website](#) van het RIVM, deze worden doorlopend geactualiseerd.

Instellingen met uitvoeringsvragen kunnen terecht bij de helpdesk van het RIVM via nummer: 088-6898900. Hierbij zijn de volgende keuzeopties beschikbaar:

- **Beloptie 1 voor logistieke vragen, cold chain-incidenten en productmeldingen:** vragen over het bestellen van vaccins, vaccinlevering, vaccinbeheer, productklachten en vaccinincidenten. Productmeldingen kunnen worden gedaan door een e-mail voorzien van foto's te sturen naar support.lcc@rivm.nl. Voor urgente situaties bij uitzonderlijke vaccinincidenten is een noodnummer beschikbaar. Het noodnummer is bereikbaar tussen 17:00-20:00 uur. Mocht u daar gebruik van moeten maken, luister dan het gehele bericht onder beloptie 1 voor professionals af.
- **Beloptie 2 voor medisch-inhoudelijke vragen:** voor alle medisch-inhoudelijke vragen waarop het antwoord niet te vinden is in deze uitvoeringsrichtlijn COVID-19-vaccinatie of op de webpagina [COVID-19-vaccinatie voor professionals](#) op de RIVM-website. Uiteraard is de LCI voor calamiteiten 24/7 bereikbaar voor artsen voor overleg. Vragen kunnen ook per email worden gesteld via lcivoorwacht@rivm.nl
- **Beloptie 3 voor registratievragen:** voor het opvragen van vaccinatiegegevens, voor zover in CIMS geregistreerd. Vragen kunnen ook gesteld worden via dvp.covidregistratie@rivm.nl

De helpdesk is bereikbaar gedurende het volgende tijdschema:

	maandag - vrijdag	weekend
Beloptie 1	08:30 – 17:00	08:30 – 17:00
Beloptie 2	08:30 – 17:00	08:30 – 17:00
Beloptie 3	08:30 – 17:00	Gesloten

8 Bijlage 1 Verantwoordelijkheden

8.1 Verantwoordelijkheden RIVM

- Beschikbaar stellen van uitnodigings- en informatiematerialen aan instellingen;
- Aanleveren van benodigde materialen aan de GGD (vaccins en toebehoren);
- Informeren van instellingen hoe men cliënten kan aanmelden voor de coronavaccinatie.

8.2 Verantwoordelijkheden van de GGD

- De GGD heeft een eigen procesbeschrijving opgesteld voor het vaccineren (vaccatievoorbereiding op locatie, personele capaciteit inclusief training, registratie).
- De artsen van de GGD zijn medebehandelaar;
- De GGD zorgt dat het personeel deskundig is om deze COVID-19-vaccinatie te kunnen toedienen;
- Na ontvangst van de materialen (vaccins en toebehoren), zorgt de GGD voor het beheer en gebruik conform de [Uitvoeringsrichtlijn](#);
- Het opzetten en beheren van een webformulier voor het inventariseren van aantallen te vaccineren personen en het beantwoorden van vragen;
- Het plannen van zo efficiënt mogelijke routes voor het vaccineren van de doelgroepen en het voorkomen van spillage;
- De communicatie naar instellingen over de planning en vaccinatiedatum;
- Het controleren van de toestemming, contra-indicaties, gezondheidsverklaring en overige gegevens van de cliënten voorafgaand aan het vaccineren;
- Het vaccineren van de cliënten die door de instellingen zijn aangemeld voor een coronavaccinatie;
- Het registreren van de coronavaccinatie;

8.3 Verantwoordelijkheden instellingen (in overleg met de huisarts)

- Inventariseren welke personen binnen de doelgroep vallen en dus in aanmerking komen voor een coronavaccinatie door de GGD;
- Zoals bij voorgaande campagnes wordt informatie over de contra-indicaties en/of aandachtspunten opgevraagd, dit kan door gebruik te maken van een door de GGD GHOR opgesteld [formulier](#). *Dit is alleen nodig als de vragen op de gezondheidsverklaring van de GGD daar aanleiding toe geven.* Daarbij heeft het de voorkeur, dat deze informatie binnen de instelling wordt ontvangen door een zorgprofessional op wie ook een beroepsgeheim of andersoortige geheimhoudingsplicht rust;
- De instelling zorgt ervoor dat alle benodigde (medische) informatie over de cliënten beschikbaar is op de overeengekomen vaccinatiedag, inclusief de toestemming, de ingevulde gezondheidsverklaring (bijlage) en een check of de cliënt op de dag van de coronavaccinatie geen koorts heeft;

- Het maken van een afspraak met de GGD over de priklocatie en - datum en het doorgeven van het aantal cliënten en persoonsgegevens voor de coronavaccinatie;
- Instellingen treffen benodigde voorbereidingen voor het bezoek van de GGD, zoals het organiseren van een veilige en efficiënt ingedeelde priklocatie en zorgen voor cliënt specifieke ondersteuning;
- Als het aantal te vaccineren cliënten op locatie wijzigt, moet de instelling dit zo snel mogelijk doorgeven aan de GGD.

8.4 Toelichting de GGD als medebehandelaar (of een andere partij die de vaccinatie zal uitvoeren in bijvoorbeeld gemengde woonvormen/spikkellocaties)

De Wgbo spreekt van 'personen die rechtstreeks bij de uitvoering van de behandelingsovereenkomst zijn betrokken'. Deze personen worden ook wel 'medebehandelaar' genoemd. Conform de Wgbo geldt dat een arts patiëntgegevens mag uitwisselen met medebehandelaars zonder expliciete toestemming van de patiënt. Op grond van zogenaamde 'veronderstelde toestemming' mogen zij relevante informatie van de behandelend arts ontvangen.

De voorwaarde die bepaalt of men kan spreken over medebehandelaar, is of diegene op enigerlei wijze betrokken is bij de uitvoering van de behandelingsovereenkomst. In het algemeen geldt dat een assistente, verpleegkundige en leden van een behandelteam te duiden zijn als medebehandelaar. Maar ook een patholoog die op verzoek van de behandelend arts weefsel van een patiënt beoordeelt, wordt als medebehandelaar betiteld.

Op basis van deze context geldt dat het op verzoek van de behandelend arts (huisarts) doen zetten van een vaccinatie te beschouwen is als een behandeling die past binnen de uitvoering van de behandelingsovereenkomst. De behandelend arts voert een selectie van de geïndiceerde doelgroepen uit en bepaalt aansluitend welke cliënten in aanmerking komen voor een herhaalprik tegen corona. Daarbij geldt dat het de verantwoordelijk van de behandelend arts is de contra-indicaties te beoordelen. Pas als dat heeft plaatsgevonden, zal op verzoek van de behandelend arts een arts van de GGD de coronavaccinatie zetten. Dat deze arts in dienst is van de GGD doet hier geen afbreuk aan.

Bovenstaande betekent overigens niet dat de medebehandelaar vrijgesteld is van zijn plichten. Zo geldt dat de medebehandelaar een eigen informatieplicht heeft richting de cliënt. De medebehandelaar moet dus in principe zelf 'informed consent' verkrijgen voor zijn medebehandeling.

Op basis van het bovenstaande is de conclusie dat ook artsen van een particuliere organisatie onder omstandigheden beschouwd kunnen worden als medebehandelaar. Concreet betekent dit dat de arts van de GGD, die op verzoek van de behandelend arts de coronavaccinatie zet, te beschouwen is als medebehandelaar.